

Norvega Esperantisto

N-ro 4
1993

3a periodo 60a (69a) jaro

☆ ESPERANTOBLADET

Humoriken

Desegnita: Ole Fredrik Jensen, Vadsø.

ENHAVO

La lingva situacio		Nekrologoj	29
en Nordeno	3	Seminarioj en Finnlando	30
Skjeberg: Bonega aranĝo	6	Aranĝoj en eksterlando	31
Renkontiĝo en Tallinn	7	Norvegaj kursanoj	
Baltien!	9	en Karlskoga	32
Ĉu baltia oficialigo ???	13	Slovakaj naturprotektantoj	
Referat fra landsmøtet	14	vizitis Norvegon	33
- Ĉefaj decidoj	25	Terminara projekto	34
Rezolucio	25	Etimologio	35
NEL: Estraraj novaĵoj	27	En la vendobreto	36
Norvega kroniko	28	Unuekzemplere ricevitaj	36

Karaj legantoj!

Ĉi tiu numero dikiĝis pro pluraj ampleksaj raportoj el la someraj monatoj, precipe tiu de la landa kunveno en Skjeberg. Kiuj ne volas - aŭ ne povas - tralegi la multpaĝan protokolon, tiuj trovos la ĉefajn rezultojn en Esperanto sur paĝo 25.

Multaj aliaj paĝoj temas pri Nordio: Kelkaj niaj estraranoj okupiĝas lastatempe pri la lingva situacio ĉi-regione. Oni kutimas supozi, ke ĉiuj nordianoj senprobleme interkompreniĝas per unu "skandinava" lingvo, sed fakte okazadas lingva diskriminacio de finnoj, sameoj, islandanoj, kaj aliaj kies gepatra lingvo ne estas komprenata de parolantoj de la dana, norvega kaj sveda.

Tiu lingva problemo multe pli akriĝis per niaj novaj kontaktoj kun la baltaj landoj, kiuj ja ankaŭ inter si bezonegas neutralan interkomprenilon. Vd. p.13.

La jama diko de ĉi tiu numero ne permesis enmeton de pli distraj eroj - kaj ankaŭ ne venis tiaj al la redakcio. Sed aperis lumero en la afero: nia nova membro en Vadsø (longitude 30 gradoj!) ne nur amase varbas por aŭtuna kurso (vd. p.13) sed ankaŭ amuze desegnas (vd. la frontpaĝon!) DD

Primitive plu

Nia komputila felietono pludaŭras: Novan komputilon estis aĉetinta por ni nia konsilanto, kaj ĝi staris preta en lia ejo. Sed nun ankaŭ tie okazis ŝtelenrompo, kaj malaperis ĉio. Povos nun daŭri monatojn antaŭ ol la asekura repago estos en ordo. Do vi devas verŝajne elteni ankoraŭ plurajn primitivaspektajn numerojn de Norvega Esperantisto.

La novan statuton

ricevos ĉiuj membroj en ĉiuj tri lingvoj kiel apartan presaĵon, kune kun Norvega E-isto n-ro 5.

Ankaŭ

Esperanto-nytt

n-ro 2 estos baldaŭ preta.

Eraroj

en n-ro 3:

Ni bedaŭras gravan fuŝon: la tekstoj de la paĝoj 25 kaj 26 estis interŝanĝitaj.

Plue: sur p. 11 la lasta alineo sub punkto 5 devas anstataŭi la mezan alineon sur la antaŭa paĝo.

Per Johan Krogstie:

Pri la lingva situacio en Nordeno

Eksternordenano, kiu supraĵe observas homojn el Norvegio, Svedio kaj Danlando interparolantaj, konstatas ke ili interkomunikas pere de siaj respektivaj naciaj lingvoj sen tradukado, kaj tio impresas al li ideala.

Sed oni ne forgesu ke preskaŭ kvarono de ni nordenanoj havas aliajn gepatrajn lingvojn ol la menciitajn. En seminario en Oktobro 1992 pri malgrandaj etnaj grupoj en Nordeno, mi sciiĝis ke en-

tute 23 lingvoj estas parolataj en Nordeno.

Ne ĉiuj estas interkompreneblaj: La finna lingvo ne havas parencecon kun la skandinavaj lingvoj, kaj multaj finnoj eĉ ne komprenas la svedan; la feroa kaj la islanda lingvoj apartenas al la nordena lingvofamilio, sed ili ne estas rekte kompreneblaj por norvegoj, svedoj kaj danoj; la groenlanda tute ne havas parencecon kun la ceteraj lingvoj en Nordeno -

Norvega Esperantisto

ISSN 0029-361X

ESPERANTOBLADET

DUMONATA REVUO DE
NORVEGA ESPERANTISTA LIGO

NORVEGA ESPERANTISTA LIGO
NORSK ESPERANTO-FORBUND

ELDONEJO ESPERANTO A/S
ESPERANTOFORLAGET A/S

Postgiro: 0803 5100300

Postgiro: 0809 5100318

Redaktis Douglas Draper.

Telefon: 22 35 08 94

Redakcio kaj ekspedejo:

Olaf Schous vei 18

N-0572 Oslo

Tlf. 22 35 08 94

Adresse: Olaf Schous v. 18, N-0572 OSLO 5

Kontortid: mandag, torsdag 15.30-16.30
onsdag 14.30-15.30

Ĉefdelegito de UEA:

Kjell Gustavsen,

Rasmus Engers vei 10, 0956 OSLO 9

Postgiro 0808 5133293 Bankgiro 1609.08.5500.3

Jarabono (1993): 70 kr.

Turisma Servo de NEL

ĉe Agnar Fitjar

5240 Valestrandsfossen

Tlf. 56 39 42 71

Ofsete presita en
Rødtvedt eldresenter
0956 Oslo

Postgiro 0809 5100326

Ĝi estas inuita lingvo, kiun parolas ankaŭ la indiĝenoj en la plej norda parto de Kanado; kaj fine sameoj parolas eĉ sep diversajn lingvojn, kiuj apartenas al la finn-ugra lingvogrupo.

Finna: ~~Heittä/yty/isi/n/kö/hän seikkailu/un~~

Sveda: Tänk om jag skulle kasta mig in i ett äventyr

Esperanto: Imagu ke mi ĵetus min en aventuron

Lingva imperialismo

Dum la nazia okupacio de Norvegio 1940-45 la regna komisaro Josef Terboven deklaris ke la norvega lingvo ne estu uzata administre. Kaj simile agis la rusoj en la postmilita tempo, trudante sian lingvon en Estonio, Latvio kaj Litovio. En tiuj baltaj ŝtatoj oni nun per ĉiuj fortoj provas liberigi sin de tiu imperialisma lingvo.

Sed ni en malgrandaj landoj kun minoritataj lingvoj tro facile iras de unu ekstremo al alia: En la postmilita tempo ni nordenanoj venis en la interesosferon de la angla lingvo, kaj nun estas kialo timi ke ankaŭ la baltaj popoloj falos en la saman sulkon post la fino de la tiea brutala rusigada procezo.

En nia lando ni nun tre klare vidas la sekvon de trouzado de la angla, kun sen-

(Tamen la plimulto de la sameoj ankaŭ povas paroli la finnan, la norvegan aŭ la svedan.)

Jen ekzemplo*kiu montras kiom malsimilaj povas esti la lingvoj de Nordeno:

kritika adorado de ĉio el Usono. Bonajn kaj logikajn nacilingvajn vortojn kaj esprimojn anstataŭis angla-devenaj, tiel en skriba formo sur ŝildoj de vendejoj kaj kioskoj kiel ankaŭ buĉse en radio kaj televido, kaj en informoj per laŭtparoliloj en la stacioj. La sekvo estas laŭgrada malaperado de nia identeco, kaj ni ricevis fremdstilan Coca-cola- kaj Fast Food-kulturon kiun la popolo verŝajne ne sukcesas, aŭ eĉ ne volas kontraŭbatali, ĉar tiu aĉa kulturo estas ligita al materia riĉeco el kiu la popolo profitas.

Io simila fakte okazis en la Ŝetlandaj insuloj, kies enloĝantoj origine venis el Norvegio. Ili sukcesis konservi sian nordenecon dum jarcentoj ĝis ĉ la jaro 1800, sed pro la relativa proksimo de la brita ĉeflando, kaj pro manko de

kontakto al Norvegio, ili transiris al la angla lingvo, kaj nun komplete perdis sian origine nordenan identecon.

Same kiel la superpotencoj, ĉu kun naziisma, ĉu kun komunisma ideologio, perforte altrudis la germanan aŭ la rusan lingvon, la angle-parolanta parto de la mondo nun por gajni merkaton ĉsteliportas sian lingvon en niajn landojn. Tio povas esti eĉ pli danĝera evoluo, ĉar hodiaŭ ĉe la homoj ĉgenerale ne troviĝas rezistemo.

Kunlaboro en EK kaj en Baltio: ĉu ĉsancoj por Esperanto?

Pli esperiga, el lingva vidpunkto, estas la evoluo eŭropa: La norvega registaro sendis petskribon pri membriĝo en la Eŭropa Komunumo, kaj laŭ gazeta raporto ĉgi ankaŭ postulos ke la norvega lingvo estu egalrajta kun ties nunaj naŭ oficialaj lingvoj. Ekzistas malmulte da dubo ke ankaŭ en Svedio kaj Finnlando oni postulos la saman rajton por sia lingvo, kaj sekve ĉciuj dokumentoj devos esti tradukataj al tri pliaj lingvoj.

Laŭ mia opinio tia postulo estas vere demokrata, kaj se ĉgi estus respektata, la mondo estus survoje al egalrajto kaj justeco inter la nacioj kaj la multaj etnaj

grupoj, ĉcu grandaj ĉcu malgrandaj, kaj la hegemonio de unu nacia lingvo, ekzemple la angla, foriĝos.

Kompreneble la traduka kaj presa laboro estos grandega, kaj ĉgi iĝos ankaŭ malpraktika kaj multekosta. En tio ni esperantistoj povas ekvidi etan esperon de venko por nia afero.

Ĝuste nun ni aŭdas ke oni en la baltaj ĉstatoj, kie estas malsamaj naciaj lingvoj, serioze en oficialaj rondoj diskutas enkonduki Esperanton kiel pontolingvon anstataŭ uzo de la rusa. Ni esperu ke ili sukcesos en tio! Devas esti nia plej grava tasko kunhelpi en ilia agado, kaj per Esperanto kontaktigi ilin kun ni en Nordeno.

Kaj montriĝas ke ĉguste nun estas aro da organizoj ĉce ni kiuj estas en kontakto kun diversaj grupoj en la baltaj landoj, kaj estas rimarkinde ke ili plendas pro manko de komuna lingvo. Jen: al tiuj organizoj ni nepre devas proponi nian helpon.

Se Esperanto povos iĝi la pontolingvo en Nordeno, la sekvo verŝajne estos ke Nordeno ankoraŭfoje donos lumantan ekzemplon kiun oni sekvos en aliaj mondopartoj.

* Fonto: "Likt og ulikt i Norden", eldonita 1993 de Norsk Tipping

Koran dankon!

Bonega aranĝo de la landa kongreso en Skjeberg

Dum la pentekostaj tagoj nunjare, do inter vendredo la 28a kaj lundo la 31a de Majo, aranĝiĝis la landan kongreson de NEL en la altlernejo de Skjeberg, proksime de Sarpsborg.

Entute partoprenis 42 gesamideanoj, inter tiuj ankaŭ eksterlanda amiko, nome E. Henning Olsen el Næstved en Danlando.

La ejo montriĝis ideala por tia aranĝo: tre konvenaj kunvenejoj por la kunsidoj, agrablaj ĉambroj por manĝado kaj por la festaranĝoj, kaj ankaŭ la loĝĉambroj estis ege plaĉaj. Estis bon-gustaj manĝoj kaj bonega etoso.

Per la jenaj linioj mi ne intencas detale priskribi la tutan kongreson, mi nur mal-longe mencias ke estis abunde da tre agrablaj programeroj, kaj por distrado kaj por kultura nutrado, kaj estas grave ke lernejestro Hj. Kj. Kristiansen, kiel reprezentanto por la komunumo de Sarpsborg, estis gasto dum la festvespero, ĉar per tio li informiĝis, kio estas Esperanto.

La gazeto Sarpsborg Arbei-

derblad poste aperigis raporton pri tio por la vasta publiko en la distrikto.

Estis ankaŭ du tre interesaj ekskursoj, unu al la Malnovurbo de Fredrikstad, kaj alia al la fortikaĵo Fredriksten en Halden.

Inter la gepartoprenantoj estas nur unu opinio: tre bonsukcesa fariĝis la kongreso!

Dum la festvespero okazis ordena promocio, kaj inter tiuj kiuj ricevis la ordenon "Pro Merito" estas Rolf Bergh, la vera motoro de la aranĝo. Li kaj lia afabla edzino Miriam preskaŭ sen helpo de aliaj aranĝis la tutan kongreson, kaj ili ambaŭ meritas nian koran dankon!

Per Johan Krogstie
Prezidanto NEL

La Esperanto-tago

Sabato la 2a de oktobro estas la dato ĉi-jare por surstrata agado pri Esperanto en multaj eŭropaj ĉefurboj - ĉi-foje kun subteno de UEA.

Internacia renkontiĝo en Tallinn

de Per Johan Krogstie, prezidanto de NEL

Dum la tagoj de la 2a ĝis la 4a de Julio 1993 la Esperanto-Asocio de Estonio invitis al internacia renkontiĝo en la estona ĉefurbo Tallinn.

Partoprenis entute 58 gesamideanoj. Krom tiuj el Estonio estis reprezentantoj el Danio, Finnlando, Francio, Norvegio, Pollando kaj Svedio, kaj la instruista domo ĉe la urbdoma placo en la malnova urbo estis la kunvenejo.

Okazis tri laborkunsidoj, kaj la temo por la unua estis:

Estonio - la stato kaj perspektivo. Dum tiu kunveno estis prelegoj pri la lando, pri la popolo kaj ĝia historio, pri la ekonomio kaj ankaŭ pri la praktikaj problemoj en kiuj la lando sin nun trovas post la liberiĝo el sovetia brutala diktaturo de 1940 ĝis 1990.

Dum tiu kvindekjara periodo dekmiloj da geestonoj arestiĝis kaj deportiĝis al Siberio al sklavlaboro, dum dekmiloj da rusoj invadis Estonion. Nun post la liberiĝo tiuj rusoj ne volas forlasi Estonion, kaj ili sekve kreas gravajn problemojn por la lando.

La infrastrukturo nun estas relative malbona, multaj konstruaĵoj, stratoj kaj ĉiaj instalaĵoj grave dekadencis dum la lasta kvindekjara periodo, sekve necesas gigantaj monsumoj por plibonigado.

Dum la jaro 1991 Estonio deklariĝis sendependa ŝtato kun propraj nacia flago kaj naciaj simboloj, cetere aperis en 1992 propra mono:

k o r u n a, kaj post 50 jaroj estonaj civitanoj povis elekti siajn parlamenton kaj prezidanton: Lennart Meri.

Estis ankaŭ informo pri la plej grandaj politikaj partioj kaj iliaj celoj kiel solvi la multajn problemojn.

Dum la dua laborkunsido la temo estis la jena:

Stato de la lando kaj loka movado. Dum tiu kunsido estis buĉsaj raportoj de la reprezentantaro el la unuopaj landoj, cetere el diversaj kluboj, asocioj kaj institutoj.

Plej interesa estis raporto pri la situacio en la gastiganta lando, ĉar laŭ la informoj en la revuo Litova Stelo (cetere en Eventoj n-ro 27 kaj ankaŭ en Norvega

Esperantisto n-ro 3/93 paĝo 7), oni nun optimisme esperas pri oficialigo de Esperanto en la baltaj ŝtatoj.

La temo por la tria kaj lasta laborkunsido estis:

Perspektivoj por aktivigi la movadon, ebloj por regiona kunlaboro.

Multaj ideoj kaj proponoj aperis dum tiu programero, kaj la debato fariĝis vigla.

Dum tiu laborkunsido Per Johan Krogstie informis pri la lingva situacio en Nordeno, kaj lige al tio pri la asocio Foreningen Norden, kies celo estas krei kulturan kaj amikecan kontaktojn inter la landoj en Nordeno. Lia opinio estas ke post kiam la baltaj landoj nun liberiĝis, ili nun serĉas interligon kun Nordeno, kaj oni devas atendi ke la asocio menciita, pro manko de konvena lingvo, venos al la konkludo uzi Esperanton.

Se tio okazus, la venko por Esperanto ne nur en Nordeno, sed ĉie en la mondo estus reala, kaj tio tutcerte fariĝos la plej valora aktiveco por nia movado.

Estis du interesaj ekskursoj:

- piede tra la malnova urbo laŭlonge de la mallarĝaj stratetoj inter imponaj kaj vere tradici-riĉaj konstruaĵoj. Ni vizitis remparojn de kie estas grandioza panoramo al la estona ĉef-

urbo, kaj en la ortodoksa Aleksandr Nevskij-katedralo ni sentis la mistikan orientan etoson.

- per aŭtobuso ni traveturis la urbegon, dum nia lerta gvidisto Aŭgust en perfekta Esperanto tre klare rakontis.

Ni vizitis la popolmuzeon, kie estas aro da domoj el la kamparo de Estonio, inter kiuj tiaj "funkamenaj domoj" kiaj troviĝas ĉie kie finugraj gentoj vivas, interalie ankaŭ en la limregionoj en sudaj landpartoj de Svedio kaj Norvegio, kien finnaj emigrantoj alvenis ĉirkaŭ jaro 1600.

En la korto de la popolmuzeo taĉmento de finnoj elmigrintaj al Kanado distris nin per vigla folklora dancado.

Poste ni vizitis la grandiozan ĥorfestivalejon, ekkonstruitan en jaro 1969, kaj fine la ruinojn de la gemonaĥejo de Sankta Birgitta el Vadstena.

*

Mia konkludo estas ke la aranĝo ne estis tro formala kaj ne tro strukturita, sed ege agrabla kaj en tre harmonia etoso, kaj la dankon ni direktu al la multaj afablaj estonaj geamikoj kies gvidanto estas la energiplena motoro: Jaan Ojalo.

Estas aludita nova kaj simila kunveno dum 1994, kaj ni forte esperu ke tio okazos! Ni multnombre partoprenu!

Baltien!

de Jardar Eggesbø Abrahamsen

Post tri semajnoj da trajnumado mi kaj du amikoj atingis Berlinon. Ili direktis sian pluan vojaĝon reen al Norvegio, dum mi aliĝinte al la 29aj Baltaj Esperanto-Tagoj emis orienten.

Tiam estis la 6a de julio, kaj post neatendita malfruiĝo la trajno trovis Varsovion, kie min fidele atendis simpatia delegito, d-ro Biedulski. Mi pluiris la postan tagon sed haltis en Bjalistoko, la naskiĝurbo de la Majstro.

Kiam delegitoj ne povas helpi

Do, ni atingis la sanktan urbon je la 13a kaj 30, kie mi direktis min al la plej proksima domo. Nu jes, estis vere trafikata ejo, sed veniu min komprenis, ĉu mi parolis angle, ĉu germane, ĉu Esperante. Ili respondis al mi pole kaj ruse. Finfine mi kapablis telefoni al la solaj enurbaj esperantistoj, ĉe Fondumo Zamenhof (vd. Jarlibron).

"Ĉu vi parolas Esperante? Ho, bonege! Mi estas Jardar Eggesbø Abrahamsen el Norvegio. Mi staras en la staci-

domo de Bjalistoko kaj estas tute senhelpa! Ĉu iu povas veni helpi min?!"

"Kie vi staras? Ĉu ĉe la informejo? Restu tie, mi venos post 15-20 minutoj!"

Mia savonto jam survojis. Ho feliĉe, ke ekzistas Esperanto!

Ho ve!

Mi atendis. Kaj atendadis. Laŭ hieraŭaj informoj de Varsovio veturos trajno je la 17a. Nun estis la 15a. Kaj la 16a. Nu, ĉi-foje mi ne vidontis la zamenhofaĵojn de Bjalistoko. Kie restis tiu samideano? Iĝis la 16a kaj 30. Mi ekŝvitis. Bone, bone, ĉu iu ĉi tie komprenas la germanan?! Ĉu la anglan?!

Biletoj, kie estas la biletejo? Tie. Mi montris mian horaron: Bjalistoko-Riga, je la 17a horo. Kion vi diras, ne je la 17a? Je la 21a? Kaj ne ĝis Riga? Nur ĝis Vilnius?

Alvenis tre simpatia persono kiu regis la anglan. Li konfirmis: Jes, la buso ekveturos je la 21a.

"Buso?!" mi tremis: "Sed kion pri la trajno?"

"Nu, la stacidomo estas sur la alia flanko de la kajoj."

Ho ĝoj'!

Ankaŭ litovino estis alveninta por helpi, kvankam ni havis neniun komunan lingvon. La sekvaĵojn mi nur malbone rememoras nun. Mi memoras, ke ĉiuj trajnoj estis veturontaj tra Grodno, do tra Belorusio, lando por kiu mi ne havis vizon. "Kaj la trajno de la 17a horo ne venos."

Mi denove provis telefoni al la esperantistoj de Bjali-stoko, sed neniun atingebliis. Mi provis telefoni al la delegitoj de Varsovio, al la ambasadejo, al la gastigantoj de Pasporta Servo. Sed vane.

Finfine, je la 18a mi faris mian lastan senesperan atakon al la biletistino: "Ĉu vere ne venos iu ajn trajno por mi?"

"Tamen jes," ĉi respondis germanete: "Malfruigita trajno venos post kelkaj minutoj." "Ĉu tra Grodno?" "Ne tra Grodno!"

Bileto aĉetatis plej rapide, mi trovis la kajon, kie estis ankaŭ la helpema litovino. Ĉi legis mian bileton kaj

direktis min al la ĝusta trajno; mi ĉsin adiaŭis ĉcirkaŭprenege.

BET

En Litovio mi iom kverelis kun la trajnistoj, ĉcar ili ne volis doni al mi mian novan bileton. Sed ni atingis la latvan ĉcefurbon frumatene la 8an de julio, kie min renkontis konato. Mi tranoktis en Riga, kaj vendrede alvenis ankaŭ kvin aliaj norvegoj. Entute ni estis sep.

La televida kanalo NTV-5 estis surloke kiam alvenis la aviadilo kun Ulf Lunde kaj liaj akompanantoj.

Ni iris per trajno al Cesis, de kie nin transportis per aŭto loka esperantisto al Priekuli, la BET-a vilaĝo. Tiun vesperon okazis lignofajro en la arbaro.

La inaŭguro okazis sabate. I.a. salutis Ulf Lunde de Norvega Junularo Esperantista, kiun li prezidas. Li salutis ankaŭ de Grupo Esperantista de Trondhjem, ĉcar nia prezidanto Torstein Kvakland estis (laŭ li mem) malkonvene vestita.

Mi havis la honoron transdoni apartan saluton, kiu travivis ĉciujn miajn skandalojn dum la antaŭaj tri semajnoj. Tem-

is pri saluto de la parlamenta prezidanto, Jo Benkow, skribita kaj norvege kaj Esperante. Danke al tiu saluto intervjuis nin ankaŭ la ŝtata televido de Latvio, kaj la 29aj Baltaj Esperanto-Tagoj fariĝis la unua raportaĵo en la ĉefa novaĵa eldsendo tiun vesperon.

Partoprenis en BET ĉ. 30-35 personoj. Tio estis nur dekono de la kutima aro, kaj tion kompreneble kaŭzis la malbona ekonomia situacio en tiu parto de Eŭropo. Inter ni troviĝis sep genorvegoj, du polinoj kaj unu sveda litoviano, la cetero estis gelatvoj. Fine de la Tagoj alvenis ankoraŭ kelkaj homoj, i.a. tri gelitovoj.

Ekskursoj

Malgraŭ la malgranda aranĝistaro kaj la malmultaj partoprenantoj oni kapablis starigi mirinde dansan kaj plentempan programon. Mi poste sidas kun la impresisto, ke ni vidis la tutan gubernion Vidzeme. De lundo ĝis inkluzive ĵaŭdo ni ekskursis en preskaŭ ĉiujn direktojn. Mi menciis nur elektitajn erojn.

Unue mi volas mencii la oferŝtonon kiun ni vidis. Laŭdire ĝi disradias malbonajn fortojn. Tiu ŝtono situas en la arbaro, kaj nur

la lokaj homoj priscias ĝin. Tiun saman tagon ni rigardis ankaŭ "varman" ŝtonon kaj sentis ĝiajn bonajn fortojn per niaj manoj - elfluantaj de la ŝtono kaj tra la aero. Eĉ puton kun saniga akvo ni vidis. Dum pesto en la mezepoko vivadis kaj ne mortis tiuj homoj, kiuj trinkis tiun akvon.

Segado

Ĝi kiu montris al ni ĉi ĉion, nomiĝas Jana Ramata. Ĝi estas nun vidvino, sed ĝia edzo eksperimentis pri arbospecioj el multaj mondpartoj por breddi speciojn kun mallonga tempo de plenkreskiĝo. Li sukcesis, sed dum la sovetia okupado li rifuzis kunlabori kun la aŭtoritatoj, kiuj cetere havemis liajn arbojn kaj honoron senpage. Multe kostis kaŝi la eksperimentojn, kaj ĉio okazis sen apogo kaj subteno de la ŝtato.

Danke pro la ĉiĉeronado ni forsegis nedeziratajn arbojn, kaj poste ni ricevis bonegan latvan manĝaĵon.

Temp-al-tempo ni aŭdis rakontojn de la sovetiaj tempoj. Troviĝas ponto konstruita de la komunistoj, kaj ĝi konforme portis aronda ruĝaj steloj. Nu, ĝuste tie iam okazis Esperanta renkontiĝo, kaj en la nokta

mallumo elsteliĝis la esperantistoj kunportantaj farbujojn. Kaj kiam relevis sin la suno, la ponto brilis verdastele kaj Esperante.

Tiu sama Aristids Medins rakontis pri la tombo de la unua latvia prezidanto (ĝi situas en tombejo en Riga), ke ĝi estis severe malpermesita loko por latvumado. Kiel studantoj ili tamen kunportis kandelojn tien kaj postlasis ilin. La unua vico estis ruĝa, la dua blanka, kaj la tria estis denove ruĝa. Tiel ili formis kvazaŭ "hazarde" la latvan flagon.

Suno

Dum tiuj BE-Tagoj ni multe promenis en arbaroj kaj laŭ belaj riveroj. Ni vidis aprojn kaj lagojn, kastelojn kaj fortikaĵojn. Latvio estas plata kia Danlando, varma kia Norvegio (foje pli), kaj la popolkantaj tradicioj vivas multe pli vigle tie ol ĉi-lande. Tio pruviĝis senprobleme.

BET fermiĝis la 16an de julio, kaj mi restis en Riga dum kelkaj tagoj, tranoktante ĉe antaŭmenciita Aristids kaj lia familio. Mardon la 20an mi kaj la tri aliaj restintaj norvegoj forlasis la landon per flugmasino al Stokholmo. Estis tristiga kaj melankoliiga momento. Mi trajnis al Trondhejmo kaj tranoktis en mia studurba loĝejo.

Mi ĉatus ĉi tie danki la aranĝintojn de la 29aj Baltiaj Esperanto-Tagoj. Antaŭ du jaroj mi skribis en Norvega Esperantisto ke "por unuafoja kongresano" la 76a UK en Bergeno "estis tre speciala okazo". Mi ne povas kaŝi, ke kvankam mi jam estis spertinta la "Bulonjan senton de l'Miraklo", tamen la BET-a sento eĉ pli etosis per amikeco kaj personecumo, valoroj kiujn mi tre alte taksas.

Mi nepre iam revenos al Latvio!

La saluto de Benkow:

Som President for det norske Storting hilser jeg de 29. baltiske esperanto-dagene med de beste ønsker for esperantobevegelsen og dens arbeid for fred og forbrødring.

Kiel prezidanto de la norvega Parlamento mi salutas la 29ajn Baltiajn Esperanto-Tagojn, dezirante la plej bonan al la Esperanto-movado kaj ĝia laboro por paco kaj fratiĝo.

Jo Benkow

Baltio:

Ĉu oficialigo de Esperanto???

Tiel titolis artikolo en la antaŭa numero de Norvega E-isto (p.7). Amasan monsubtenon al la E-movadoj en la baltaj landoj proponis Matthias Behlert (germano) ĉar tie estas evidenta bezono de komuna lingvo inter ili.

Kian sorton ricevis tiu propono?

NEL skribis al UEA por petities sintenon, sed ne venis reago. La organo de la Informa Fakto de UEA, Influo, skribas nur ke oni scivolas pri la respondoj de la baltaj E-asocioj.

Sed konfirmon ni havas, ke ili bezonegas monon: Laŭ artikolo de la prezidanto de la estona asocio (en la maja numero de Revuo Esperanto), la ekonomia krizo perdigis al ili du trionojn de la membraro, kaj funkcias plu nur du lokaj grupoj. Monan mankon konstatis ankaŭ la grupo el Trondheim kiu vizitis Latvion por partopreni en la Baltaj E-Tagoj (vd p.9). Sed ili konstatis ankaŭ ke la movado tie havas eblojn kiuj mankas ĉe ni - ili intervjuigis dufoje en la latva televido!

Do ĉu simple transsendi amason da mono, kiu multoble pli utilos al ili ol al ni? Apenaŭ; ĉar jen la klasika enfalujo por evoluhelpantoj al la Tria Mondo. Helpado el-

ekstere kreas nur dependon. Vera evoluo povas fondi nur el iniciatoj de la helpotoj mem.

La demandoj nun estas do: Kiajn planojn havas la E-movadanoj en Baltio? Kiom da homfortoj ili havas por realigi ambician projekton? Aŭ ĉu ni, kune kun ili, povus ellabori tiajn projektojn?

DD

Novulo aktivas en Vadsø

En la lastaj jardekoj ni havis neniun aktivadon en la orienta Finnmark*, kaj eĉ ne unu membron. Ĝis Ole Fredrik Jensen hazarde trovis malnovan lernolibron, kontaktis nian oficejon, membriĝis kaj varbis en Vadsø 19 (tiel!) interesiĝantojn. Al informa kunveno la 10an de septembro venos Herolv Olsen, prezidanto de la klubo de Tromsø, kaj eble ankaŭ tiu de Murmansk.

* la plej norda gubernio de Norvegio

Referat fra la landa kongreso de NEL 28.-31.05 93 på Skjeberg folkehøgskole ved Sarpsborg

1 Åpning

Leder Per Johan Krogstie ønsket velkommen og åpnet forhandlingene.

2 Valg av møtefunksjonærer

Dirigent: Rolf Bergh

Møtereferenter: Christian Fossen og Torstein Kvakland

Stemmetellingskomité: Svanhild Nese og Agnar Fitjar

Tro malfrue por la landa kongreso ni ricevis la jenan saluton de Osvold Nicolaisen, (kiu en la 30aj jaroj gvidis multajn kursojn kaj fondis klubojn tra la lando): Mi sendas mian plej koran bondeziron por via jarkunveno. Bonan estontecon! Mi estas tre malsana. Amikan saluton. Osvold Nicolaisen.

3 Endring av dagsorden

Otto Prytz foreslo å behandle Jardar Eggesbø Abrahamsens forslag om tillegg til formålparagrafen sammen med behandlingen av ny formålparagraf og nøytralitetsparagraf, og ikke som eget punkt som opprinnelig foreslått.

Enstemmig vedtatt.

4 Årsrapport fra 1991 og 1992

I tråd med tradisjonen ble bare den siste årsrapporten lest høyt. Kjell Peder Hoff gikk gjennom teksten.

Begge årsrapportene ble enstemmig vedtatt med følgende kommentarer:

1991:

Johan Hammond Rosbach ble utnevnt til æresmedlem av UEA under verdenskongressen i Bergen. Dette hadde falt ut av rapporten for 1991, og styret beklaget dette.

Per Johan Krogstie hadde informasjonsforedrag i rotaryklubben i Alvdal i 1991.

Sigmund Kveim holdt foredrag om esperanto på Gol.

1992:

Klubben i Bodø er ført opp med fire medlemmer, mens forbundets vedtekter krever et minimum på fem. Otto Prytz opplyste at klubben har to medlemmer til, men disse er også medlem i Oslo og betaler kontingent dit. Men klubben har altså seks medlemmer.

Trondheimsklubben figurere med feil navn. Rett navn skal være "Grupo Esperantista de Trondheim".

Elna Matland opplyste at Bergen ikke har noen godkjent esperantoguide. Vedkommende har vært død i mange år.

Det ble kommentert at punktet "SLIPARO" ikke lenger har noen interesse, ettersom de fleste personene som er registrert, neppe er i live. Tallene gir derfor et feilaktig bilde av virkeligheten.

EKZAMENOJ: To medlemmer - ikke bare ett - har tatt internasjonal eksamen under verdenskongressen i Wien i -92. (Jardar Eggesbø Abrahamsen og Helge Knudsen)

LERNOLIBROJ: Jon Rømmesmos lærebok "Esperanto i 10 leksjoner" har også medhørende kassett.

5 Årsregnskap for 1991 og 1992

Helge Knudsen gikk gjennom hovedpunktene i regnskapene. Etter en kort oppklaringsrunde ble regnskapene enstemmig vedtatt.

6 De døde minnet

De medlemmene som var døde i løpet av siste landsmøteperiode, ble minnet med stillhet. Det ble beklaget fra styrets side at minnestunden ikke ble holdt ved åpningen, slik tradisjonen tilsier.

7 Forslag til nye vedtekter

Forslagene ble gjennomgått og stemt over paragraf for paragraf.

Pgf. 1 ble enstemmig vedtatt etter en kort diskusjon.

Pgf. 1 Navn

Forbundets navn er "Norvega Esperantista Ligo" (NEL). På norsk: "Norsk Esperanto-Forbund". (I det følgende ofte kalt "forbundet" på samme måte som forbundsstyret er kalt "styret".)

Pgf. 2 ble enstemmig vedtatt uten særlig debatt.

Styret vedtok i møte 31.8 å opprettholde skrivemåten "Norsk Esperanto-Forbund", da dette er et egennavn.

Pgf. 2 Internasjonal tilknytning

Forbundet er tilsluttet den internasjonale organisasjonen av esperantister, "Universala Esperanto-Asocio" (UEA).

Pgf. 3. Her kom det opp diskusjon om vi burde vedtektsfeste midlene vi skal bruke for å oppnå forbundets mål: 22 stemte for å stryke midlene fra forslaget, mens 20 stemte for å beholde dem i vedtektene. 1 avholdende.

Videre kom det opp en diskusjon om vi skulle bruke stor eller liten E i ordet esperanto på norsk. Landsmøtet vedtok å følge språkrådets retningslinjer i slike tilfeller, og bruke liten bokstav.

Paragrafen kom til å lyde slik:

Pgf. 3 Formål

Forbundets mål er å utbre og styrke det internasjonale språket esperanto. Ved internasjonalt samarbeid tas sikte på å få esperanto anerkjent som mellomfolkelig kommunikasjonsmiddel.

Pgf. 4: Formuleringen ble enstemmig vedtatt. Jardar Eggesbø Abrahamsens forslag ble vedtatt som tillegg til paragrafen med 23 mot 21 stemmer.

Etter at formuleringen av de nye paragrafer 3 og 4 ble vedtatt, ble de satt opp mot gamle paragraf 2. Det nye forslaget ble vedtatt med 30 stemmer mot 1 for den gamle paragrafen. 9 avholdt seg fra å stemme.

Paragrafen lyder nå:

Pgf. 4 Nøytralitet

Forbundet er nøytralt i politiske og religiøse spørsmål. Unntatt fra dette er språkproblemene på internasjonalt plan.

Til fremme av forbundets mål kan samarbeid søkes med hvilken som helst person, institusjon eller organisasjon når forbundets nøytrale stilling ikke påvirkes av det.

Forbundet kan likevel være med på arrangementer og kampanjer som er i samsvar med esperantobevegelsens "indre idé": å fremme menneskeverd og likestilling, fred, forbrødring og forståelse mellom verdens folkeslag.

Respekten for menneskerettighetene, slik de er definert i "Den internasjonale erklæring om menneskerettighetene", er et grunnleggende element i forbundets virke.

Pgf. 5 ble vedtatt med 27 mot 9 stemmer. 3 avholdende.

Pgf. 5 Medlemskap

Forbundet er sammensatt av:

- medlemmer av en lokal forening**
- direkte tilsluttede medlemmer**
- livsvarige medlemmer**
- æresmedlemmer**

forbundsstyrets bestemmelse, eller når minst 15 medlemmer krever det.

b Landsmøtets myndighetsområde

Landsmøtet behandler forbundsstyrets årsmelding(er), regnskap, revisorenes beretning(er) siden forrige landsmøte, innkomne forslag, vedtektsendningsforslag og handlingsplan fram til neste landsmøte.

Landsmøtet har den høyeste myndighet.

Landsmøtet velger forbundsstyre, varamedlemmer til dette, to revisorer og valgkomité på tre medlemmer. For å bli valgt kreves absolutt flertall (minst 50 prosent av de avgitte stemmene). Hvis ingen av kandidatene har absolutt flertall, foretas fritt omvalg, og deretter, hvis nødvendig, bundet omvalg mellom de to kandidatene som har flest stemmer.

Alle valg foregår skriftlig så sant minst ett tilstedeværende medlem krever det.

c Representasjon

Alle frammøtte medlemmer som har betalt kontingent for inneværende år, er stemmeberettigede. Et deltakende medlem kan være skriftlig bemyndiget av inntil fem andre medlemmer til å stemme for dem.

Skriftlig bemyndigelse til andre om å stemme for seg må være styret i hende ved landsmøtets begynnelse.

Pgf. 16 ble enstemmig vedtatt.

Pgf. 16 Samarbeidet med UEA

Forbundsstyret oppnevner for en treårsperiode det antall medlemmer til UEA's komité som det har rett til og anbefaler en "ĉefdelegito" for UEA.

Når UEA tillyser "ĝenerala voĉdono" stemmer forbundsstyret på forbundets vegne. Informasjon om saker og beslutninger som fattes, meddeles snarest gjennom forbundets organ og tas også med i årsberetningen.

Pgf. 17 vedtatt med 43 stemmer, to avholdende.

Pgf. 17 Organ

Forbundets organ er "Norvega Esperantisto" med norsk undertittel "Esperantobladet". Redaktør oppnevnes av forbundsstyret.

Forslag til ny paragraf 18 om kommisjonærer for forlaget vedtatt med 31 stemmer, 4 avholdende.

Pgf. 18 Salg av Esperantoforlagets varer

Enhver tilknyttet forening bør velge en kommisjonær for å selge Esperantoforlagets varer.

Forslagets pgf. 18 (ny pgf. 19) ble vedtatt med 42 mot to stemmer, 1 avholdende.

Pgf. 19 Bibliotek

Forbundets bibliotek står til disposisjon for medlemmene. Skadde eller bortkomne bøker erstattes av låntakeren.

Bøker, tidsskrifter o.l. som fås til anmeldelse i forbundets organ, eller i bytte med det, tilhører biblioteket. Mottas flere eksemplar, kan anmelderen beholde ett.

Bibliotekar utnevnes av forbundsstyret.

Forslagets pgf. 19 (ny pgf. 20) ble enstemmig vedtatt.

Pgf. 20 Vedtektsendring

Forslag til vedtektsendring som skal behandles på landsmøtet, må være forbundsstyret i hende senest 1. mars samme år.

Endring i vedtektene kan bare skje på landsmøtet med 2/3 flertall.

Forslagets pgf. 20 (ny pgf. 21) ble enstemmig vedtatt.

Pgf. 21 Oppløsning

Oppløsning av forbundet må behandles av ett - eller om mulig to landsmøter i rekkefølge. Vedtak om oppløsning krever 3/4 flertall. Ved oppløsning bestemmer landsmøtet hvordan forbundets midler skal anvendes, slik at de kommer esperantobevegelsen til gode.

Forslagets pgf. 21 (ny pgf. 22) med endringer som innebærer at vedtektene skal foreligge på begge norske målformer og esperanto, men at bokmålsteksten skal være den grunnleggende, ble vedtatt med 43 stemmer, 1 avholdende.

Pgf. 22 Språk

Forbundets vedtekter skal finnes på begge de norske målformene og esperanto. Bokmålsteksten er den grunnleggende.

Hvert medlem skal motta et eksemplar av vedtektene.

8 Rapportering til styret i kommende periode

Landsmøtet tok straks stilling til antallet rapporter foreningene skal sende til forbundsstyret. 11 stemte for fortsatte kvartalsrapporter, 33 for halvårlig rapportering. De gamle rapporteringsskjemaene går ut av bruk.

9 Forhøyning av kontingent

a) Kontingentene indeksreguleres fortsatt.

b) Kontingenten økes med ca. 25 prosent.

Vanlig direkte medl.	kr 150	Husstandsmedl. begge kat.	kr 50
Klubbmedlem	kr 140	Ungdomd. husstandsmedl.	kr 20
Ungd. direkte medl.	kr 100	Livsvarig medlem	kr 2000
Ungd. klubb	kr 90	Livsvarig medl. over 60 år	kr 1000

Det ble vedtatt å gå bort fra betegnelsen "familiemedlem", og i stedet bruke betegnelsen "husstandsmedlem".

Vedtatt med 40 stemmer mot to, tre avholdende

10 Arbeidsplan

På grunn av knapp tid og utkjørte møtedeltakere gikk diskusjonen om arbeidsplanen ikke særlig dypt i materien. Det kom fram bemerkninger om at planen var preget av gode ønsker, men at den i liten grad forplikter styret.

Otto Prytz svarte på vegne av styret at planen som nå ble presentert landsmøtet, inneholder mange av de samme elementene som ved forrige landsmøte fordi dette var saker som ikke var løst. Han fryktet at det samme kom til å skje denne gangen også, delvis på grunn av kapasitetsproblemer. Ingen tok ordet for å kommentere styrets holdning til arbeidsplanen.

Til INTERNT ARBEID pkt. 2 vedtok landsmøtet å forplikte styret til å arrangere ett seminar for medlemmene hvert år i landsmøteperioden. Styret kan ta stilling til hva som bør være tema for disse seminarene og hvor og når de skal arrangeres, eller de kan delegere dette til en arbeidsgruppe.

Dette ble vedtatt med 29 stemmer mot sju. Ni avholdende.

Som nytt punkt, ble det vedtatt at styret skal sørge for å trykke opp nye vedtekter og få dem oversatt til nynorsk og esperanto.

UTADRETTET ARBEID

Punkt 1, som påpeker behovet for en markedsføringsekspert, ble vedtatt strøket med 17 mot 1 stemme. 20 avholdt seg fra å stemme.

Begrunnelsen var at det ikke har noen hensikt å engasjere konsulentbistand når vi selv ikke har klart for oss hvilke konkrete arbeidsoppgaver vi skal sette vedkommende til, og ikke helt vet hva vi konkret ønsker å oppnå ved hjelp av slik ekspertise.

Det ble påpekt at innhyret arbeidskapasitet krever klarhet i mål og bruk av midler. NEL har ikke klare nok delmål og planer for å oppfylle dem. Det ble også kommentert at forbundet heller aldri har diskutert noen strategi for å oppnå målsettingene i vedtektene.

Tillegg til punkt 5:

Forbundet skal ta initiativ til at medlemmene lokalt innen fylker og kommuner utnytter samarbeidsmulighetene gjennom vennskapskommuner i de baltiske land, og generelt være oppmerksom på språkproblemet i Norden.

Nytt punkt, uteglemt ved utarbeidelsen av planen:

Inspirert av informasjonskampanje på Nordstrand og Strømmen i 1992 vil styret i 1993 kjøre en pilotkampanje om informasjon, som skal munne ut i en landsomfattende kampanje i 1994.

11 Den språklige situasjonen i Norden

Per Johan Krogstie orienterte.

Bjørn Thuv forfattet i den forbindelse en resolusjon om dette. Den ble straks sendt pressen.

12 Valg

Leder	Per Johan Krogstie	Styremedlem	Pepita de Caspary
Nestleder	Otto Prytz	Styremedlem	Bjørn Thuv (ny)
Generalsekretær	Kjell Peder Hoff	Vara I	Jon Arne Holm (ny)
Sekretær	Bjørn Øyen (ny)	Vara II	Agnes Gram (ny)
Kasserer	Erling Killingbergtrø	Vara III	Cato Haugen (ny)

Revisorer: Olav Bjørnsrud Helge Knudsen

Representanter til styret for Rolf Uhlens legat:

Harald Rygg (personlig vara: Carl Støp-Bowitz)

Nils Utne (personlig vara: Kjell Gustavsen)

Valgkomité: Douglas Draper Elna Matland Carl Støp-Bowitz

Vara: Thor Magnus Carlsen

Alle valg var enstemmig.

12 Avslutning

Per Johan Krogstie og Otto Prytz takket for konstruktive forhandlinger og avsluttet den formelle delen av landsmøtet.

Ĉefaj decidoj de la landa kunveno

La proponita aldono al la celparagrafo (Norvega E-isto 2, p.13) estis akceptita.

La distriktoj (por kunlaboro inter najbaraj societoj) malaperas kiel formala strukturo.

La lokaj societoj sendu raportojn 2-foje jare (antaŭe 4-foje) al la estraro pri planataj kaj komencitaj agadoj.

La estraro sendadu siajn protokolojn al la lokaj societoj.

La kotizoj altiĝos per 25%. (Vd. N.E. n-ro 3, p.11).

El la proponita laborplano (N.E. 3, p.10) estas forigita punkto 1 pri konsilanto pri enmerkatingo, pro tio ke ni mem ne sufiĉe klare difinis taŭgajn celojn kaj taskojn por tiulo.

La propono malfondi la Eldonejon kiel akcian societion estis akceptita. Tio tamen apenaŭ havos praktikajn sekvojn por ties libroserva aŭ eldona funkcio.

Resolusjon fra landsmøtet

sendt til Nordisk Ministerråd

Norsk Esperanto-Forbund har under sitt landsmøte i Skjeberg 28.-31. mai 1993 drøftet språksituasjonen i Norden. Vi har fra gammelt av anslagsvis 23 forskjellige språk i Norden, riktignok noen med få brukere, men vi ønsker jo fri og feilfri kommunikasjon for alle. Til tross for store kulturelle og språklige forskjeller ønsker vi å samarbeide, og felles språk gir best forståelse. Dette viktige spørsmål om språklig samforståelse er ytterligere blitt aktualisert ved våre nye forbindelser med våre nære [naboer, de]* baltiske land - som selv har innbyrdes forskjellige språk.

Landsmøtet i Norsk Esperanto-Forbund henstiller til Nordisk Ministerråd å ta opp spørsmålet om innføring av det internasjonale fellesspråket esperanto som skolefag - slik Unesco oppfordrer til (Unescos generalforsamling 8.11.85**) - med Nordisk Språksekretariat og beslektede organer. Norsk

Esperanto-Forbund og v re esperanto-venner i de øvrige nordiske land, og i de baltiske land, vil innledningsvis kunne bistå med r d, kursvirksomhet på universitets- og høgskolenivå samt med lærebøker og annen litteratur.

Landsmøtet minner om at millioner av mennesker over den ganske verden i over 100 år har brutt ned spr kgrenser, og vi håper vi også i de nordiske land vil gripe denne mulighet til språklig samforståelse.

* Mangler i originalen. Skrivefeil? - Red.

** Feilaktig "86" i brevet - Red.

EN ESPERANTO

Kongresa rezolucio

sendita al Nordia Ministra Konsilio

Norvega Esperantista Ligo dum sia landa kongreso 28.-31. majo 1993 diskutis la lingvosituacion en Nordio. Delonge ekzistas laŭtakse 23 diversaj lingvoj en Nordio, kvankam kelkaj el ili havas nur malmultajn uzantojn, sed ni ja deziras liberan kaj seneraran komunikadon por ĉiuj. Malgraŭ grandaj kulturaj kaj lingvaj diferencoj ni deziras kunlaboradi, kaj komuna lingvo donas la plej bonan interkomprenon. Ĉi tiu grava demando pri lingva interkompreniĝo eĉ pli aktualiĝis pro niaj novaj rilatoj kun niaj proksimaj najbaroj, la baltaj landoj - kiuj mem havas reciproke malsimilajn lingvojn.

La landa kunveno de Norvega Esperantista Ligo petas Nordian Ministran Konsilion levi la demandon pri enkonduko de la internacia komuna lingvo Esperanto kiel lerneja fako - konforme al la instigo de Unesko (en ties ĝeneral kunveno 8.11.85) - kun Nordia Lingvosekretariato kaj parencaj organoj. Norvega Esperantista Ligo kaj niaj Esperanto-amikoj en la ceteraj nordiaj landoj, kaj en la baltaj landoj, povos enkonduke asisti per konsiloj, per kursagado je universitata kaj altlerneja nivelo kaj per lernolibroj kaj alia literaturo.

La landa kunveno memorigas ke milionoj da homoj tra la tuta mondo pli ol cent jarojn disrompas lingvajn barojn, kaj ni esperas ke ankaŭ ni en la nordiaj landoj ekprenos ĉi tiun eblon por lingva interkompreniĝo.

Elnorvegigis Red.

NEL: Estraraj novaĵoj

KONFERENCOJ DE ALIAJ

ORGANIZOJ:

En konferenco de la Nordia Asocio (Foreningen Norden) kaj la Nordia Konsilio aprile pri la principo de proksimeco reprezentis NEL-on Per Johan Krogstie.

En la generalakunveno de la UN-asocio (FN-sambandet) en aprilo reprezentis nin Pepita de Caspary.

Kaj en la landa kunveno de la Nordia Asocio junio reprezentis nin Bjørn Thuv (nova estrarano). Li informis al la partoprenantaro pri Esperanto, konstata nescion kaj misciion, sed poste multaj esprimis interesiĝon. Tamen la asocio principe subtenas fortigon de la skandinavaj lingvoj, ankaŭ en komunikado kun finnoj, islandanoj k.c., kio malaktualigas enkondukon de Esperanto.

Bjørn Thuv partoprenis ankaŭ nordian UN-kurson aŭguste. Tie oni rezervis al li tempon en la programo por prelegeti pri Esperanto. La kurso estis multekosta (2600 kr.) kaj la kaŭzo montriĝis esti 50 000-krona elspezo por tradukistoj pro la finnoj.

Tom Arbo Høeg, kiu mortis marte de la pasinta jaro, testamentis al NEL 15 000 kronojn.

La estraro instigas la membrojn sendi donac-abonojn de Norvega Esperantisto por triamondanoj.

Esperanto en radio/televideo

Ni memorigas:

Se vi aŭdas mencion pri Esperanto en radio aŭ televideo, bonvolu sendi precizajn detalojn: dato, tempo, daŭro, enhavo, programuloj - al la komisiito pri radio Elna Matland, Fløenbakken 41 D, 5009 Bergen. Antaŭdankon!

- kaj en gazetoj

Mencion de Esperanto en norvegaj gazetoj bv. raportu al la Gazetara Servo de NEL, ĉe Torstein Kvakland, Inge Krokanns vei 8, 7024 Trondheim.

PA NORSK

Husk å rapportere radio-programmer og avisartikler hvor esperanto nevnes, til de respektive ombudene!

Norvega kroniko

BERGEN

La Esperantoklubo de Bergen ekskursis en la Ĉielira Tago - tio estas tradicio. En bel-ega, sunbrila tago ni veturis al Askøy; tiu belega floranta insulo estas nun atingebla per grandega ponto, majstro-verko de inĝenieraj arto kaj kono. Granda travivaĵo! Sur Askøy ni rigardis vidindaĵojn: Herdla, fama loko kie dum la milito la germanoj provis konstrui flughavenon, kaj kie ankaŭ troviĝas la plej granda bieno de Hordaland, menciita jam de Snorre.

Idiliaj havenetoj, arboj, floroj kaj plantoj multvariaj, kaj rezervejo por birdoj.

En la somerdomo de Lilly Davanger ni povis ĝui absolute bongustan tagmanĝon: salmon i.a., poste kafon kun aldonaĵoj, dum ni ĝuis la sunbrilon kaj la amikecan etoson. Ankaŭ Esperantajn novaĵojn ni aŭskultis, kaj amuzajn memorojn de nia fama UK, kiun ni ankoraŭ ne forgesis! Sukcesa ekskursitaĝo.

Raportis Elna Matland

OSLO

Mardon la 24an de aŭgusto. May Andreassen, ĵus reveninte post la Kultura Esperanto-Festivalo en Kopenhago,

prezentis siajn travivaĵojn tie, kun bildaj kaj sonkaseda ilustraĵoj. La tritaga programo inkluzivis teatraĵojn (La Krizalido), kanzonojn (Kajto; Ĵak le Puil; Jomart kaj Nataŝa), novelojn (Sten Johansson), kabareton (Fraŭlino Barlaston) kaj prelegojn (Zofia Fornal; Eckhart Bick), kaj evidente estis pli ampleksa kaj varia ol en antaŭaj jaroj. Aliĝis eĉ duoble pli da homoj ol atendite: 129 el preskaŭ ĉiuj landoj de Eŭropo.

DD

HAMAR

HEDMARK AKTIVAS!

De la klubo de Hamar ni aŭdis ke la radiokurso de Jon Rømmesmo estas dissendota de la lokaj radistacioj de Hamar, Elverum kaj Flisa ĉiun lundon ekde la unua de novembro, 17.45 - 18 h., kun ripeto la postan vendredon.

Simile devus okazi en ĉiu gubernio!

PÅ NORSK

Esperantokurs blir sendt på nærradiostasjoner i høst på Hamar, Elverum og Flisa.

Et eksempel til etterfølgelse for de andre fylkene!

Nekrologoj

BERGEN

LEONORA SIVERTSEN

En Bergen forpasis Leonora Sivertsen, unu el la lastaj tagoj en Majo.

Leonora estis multjara membro de la Esperantoklubo de Bergen. Ĝi startis lerni Esperanton en 1945.

Leonora havis multajn taskojn en nia klubo, dum multaj jaroj. Kune kun sia edzo - ili renkontiĝis en la esperantomovado, kaj estis ambaŭ aktivaj esperantistoj - ĝi partoprenis kaj enlandajn kaj internaciajn kongresojn.

Paco pri ĝia memoro!

Amikoj en la Esperantoklubo de Bergen.

NELLY BJØRGE NILSEN

Mortis en Anglio la 1an de Julio Nelly Børge Nilsen. Ĝi estis Bergenano, kiu post la morto de la edzo - John A. Nilsen - transloĝiĝis al Yorkshire en Anglio, kie jam ekloĝis la sola filino.

Dum la preskaŭ 30 jaroj tie ĝi bonfartis, konatojn ĝi jam havis tie - nome la esperantistojn en Bradford kaj ĉirkaŭaĵo. Tio certe helpis al ĝi rapide engliti en la novan medion. Nelly estis - kune kun la edzo - inter la fondintoj de la klubo en Bergen, kaj ĝi

ĉiam kun fervoro kaj fideleco partoprenis en la esperantista vivo en nia urbo. La edzo estis dum multaj jaroj la delegito, kaj Nelly volonte malfermis la hejmon por en- kaj eksterlandaj samideanoj.

Tiel fervora membro ĝi estis, ke ĝi - ĝis sia morto - apartenis al nia klubo, sendis donacojn por la Kristnasko, kiujn ni povis lotumi. Entute ĝi pensis pri la klubo en Bergen, kaj pri Norvega Esperantista Ligo, kiujn ĝi subtenis dum preskaŭ 60 jaroj.

Pacon al via memoro, Nelly.

Elna Matland

ODDA

ODDVARD ØVSTHUS

Mortis la 25an de aŭgusto Oddvard Øvsthus, Odda, 71-jara.

Oddvard estis dum pluraj jardekoj membro de la klubo en Odda kaj de NEL. Fidela membro, kiu ofte partoprenis la distriktajn kunvenojn de Okcidenta Distrikto, kaj ĉiam sentis amon al la Esperanta afero. Fervore li kunestis en la asista laboro dum la UK en Bergen.

Dankon pro via aparteno al nia movado, Oddvard, kaj pacon al via memoro.

Elna Matland

Seminarioj en Finnlando

Tampere 28.VI - 2. VII 1993

Jyväskylä 4. - 9.VII 1993

La Esperanto-Asocio de Finnlando invitis Odd Tangerud por fari la instruadon en la daŭriga kurso en TAMPERE, invito kiun li akceptis, kaj kun ĝuo atakis gramatikajn lernendaĵojn, kiujn li poste en la samaj lecionoj montris, kiel ili uziĝas en facilaj, sed literature altvaloraj tekstoj, nome kantoj, poemoj kaj mallongaj noveloj. Kiel instruisto li provis instigi la kursanojn al parolo kaj esprimo de opinioj, kio estas la plej malfacila tasko de instruisto. La kursanoj tamen ricevis eblecon uzi siajn voĉojn kantante kaj laŭtleĝante, kion ili tre volonte faris. Odd havas ja riĉan stokon da facilaj kantoj kaj rakontetoj por uzo en elementa kaj daŭriga instruado. Je la adiaŭo je la fino de la kurso kursanoj kaj administrantoj kore laŭdis la laboron de Odd. Du el la kursanoj, kiuj estas ĉiĉeronoj en Tampere kaj studas Esperanton por prepari sin al la Universala Kongreso, prezentis al li ege grandan bukedon da rozoj.

Same koran laŭdon ricevis Eva Farkas el Hungarujo, kiu gvidis la kurson por komencantoj. Sed ĉar la raportanto ne ĉeestis ĝsian kurson, li

povas nur diri, ke administrantoj kaj kursanoj estis kontentaj, kaj la materialo, kiun oni povis vidi dum la paŭzoj, atestis pri la zorge elpensita progreso en la instruado. ĜSi instruas laŭ la Cseh-metodo.

Estas bedaŭrinda stato, ke norvegoj ne partoprenis tiun bonan kurson en kiu regis tre bona amikeca etoso. La kurso okazis en la kombinita altlernejo por agrikulturo kaj mastrumado. Do ni estis kune la tutan tagon, kaj manĝis kune en la granda manĝejo de la altlernejo. En 1995 la Universala Kongreso de Esperanto prenos lokon en Tampere. Tial aranĝiĝos multaj kursoj en suda Finnlando por prepari homojn al tiu granda evento.

La Esperanto-Asocio de Finnlando, en kunlaboro kun la Universitato en Jyväskylä, aranĝis la 26-an Someran Studsemajnon en Jyväskylä. Al tiu semajno ili invitis Odd Tangerud por fari kvin prelegojn kaj gvidi la konversacian rondon. Odd parolis pri "Norvega Poezio", "Alf Prøysen - la mironklo en la radioprogramoj por infanoj", "La drama mondo de Henrik Ibsen", "La tragedio Ifigeneia en Aulis, de Evripides" kaj "La tragedio Anna

Christie de O'Neill". Ege streĉa estis la programo, sed Odd kapablis teni la intereson de la aŭskultantoj, kaj li mem parolis same vigle ĝis la fino. Neniam li antaŭe parolis al aŭskultantaro tiel avida pri literaturaj riĉaĵoj. Li ankaŭ spertis ege koran dankemon pro la formo de la prezentado de la programoj. Rekompence li ricevis inter aliaĵoj la poemaron "Kalevala".

Estas strange konstati, ke la norvega literaturo estas tiomgrade nekonata en Finnlando. Tial estas misia tasko por norvego konatigi ĝin en digestebla formo al niaj orientaj najbaroj. Laŭdindaj estas la du aranĝantoj kaj gvidantoj dum la tuta kurso, nome Terttu Tyynelä kaj Seija Kettunen. Ili parolas mirinde fluan Esperanton. Seija ankaŭ estas ĉiĉerono en Jyväskylä.

La kurson por komencantoj gvidis Mirja Latvala, kaj Eva Farkas gvidis la daŭrigan kurson. Ambaŭ rikoltis laŭdon por sia laboro. Eva Farkas ja faris kursojn dum multaj jaroj en multaj landoj.

En la vesperoj okazis diversaj programoj, kaj precipe estis ĉsatata la ekskurso al la somerdometo Kiviniemi kun saŭnado, naĝado, trinkaĵoj, kradrostado kaj muziko de kamparana teamo. Eĉ tiun ĉi semajnon mankis norvegoj.

Raportis: Odd

Aranĝoj en eksterlando

(Pliaj informoj en nia oficejo.)

- Internacia studumo pri kulturo, turismo kaj komerco 1. sept. - 31. majo. Tutjara studado ebligas akiri sciojn kaj praktikon necesajn por labori en turisma oficejo aŭ gvidi propran turisman aŭ komercan firmaon. "Monda turismo", Bydgoszcz.
- Internacia foiro de Esperanto-turismo, Bydgoszcz, Pollando, 25.-30. sept.
- As Vig, apud Horsens, Jutlando. 29.-31. oktobro. Ĉiujara aranĝo. Kursoj 5-nivele.
- Jubilea (90-jara) renkontiĝo de Esperanto-Ligo Berlin, 27.-28. novembro.
- 4.-7. decembro: Kataluna kongreso de Esperanto. Alcúdia, Majorko.
- 27. dec. 1993 - 3. januaro. 10a Internacia Festivalo por mezaĝuloj - kaj junaj familioj, kun aŭ sen infanoj, sed ankaŭ junuloj bonvenos. Sensenstein, 15 km oriente de Kassel, meze en Germanio. Kadra temo: La Esperanta literaturo.
- 27. dec. 1993 - 3. januaro. Internacia Seminario por junuloj en Neumünster (norda Germanio). Temo: Rilatoj inter ŝtatoj.

Norvegaj kursanoj en Karlskoga

En la E-kurso en Karlskoga en junio partoprenis ses norvegoj. Entute partoprenis 25 personoj la kurson. La partoprenantoj alvenis de Norvegio kaj Svedio, sed tamen, ni reprezentis 10 aŭ 11 naciojn, ĉar kelkaj estis rifuĝintoj loĝante en Svedio. En la grupo por progresantoj, kun 5 norvegoj, instruis Georgo Handzlik el Pollando. Krom instrui la lingvon, Georgo ankaŭ kantis multe. Li estas konata kiel Barbo sen Barbo, kaj li tre bone kaj kantas kaj ludas gitaron.

En la grupo de komencantoj instruis Lars Forsman, instruisto ĉe la lernejo. Lars multe laboras por informi pri nia lingvo kaj ideo, li estas granda idealisto kaj aktivulo.

Ke estas facile lerni Esper-

anton, ni spertis la lastan tagon. Dum la adiaŭa kunveno, Snorre el Oslo, partoprenanto en la komencanta grupo, dankis en la nomo de sia grupo. Kaj Snorre tiel bone parolis la lingvon, ke ni konstatis ke li, post nur ses tagoj, ne plu estas komencanto, sed jam komencinto.

Dum la vesperoj, Georgo kantigis nin kaj prelegetis pri Zamenhof; estis ankaŭ norvega vespero, festo kaj i.a. spektado de vidbendoj.

La restado en la lernejo estis tre bona, kaj mi volas rekomendi kaj la somerkursojn kaj la 8-semajnajn kursojn aŭtune kaj printempe. Ĉi-jare oni aranĝos kursojn: por komencantoj 23.8 - 15.10, por progresintoj 25.10 - 21.12. Adreso: Karlskoga Folkhögskola, box 192, S-691 24 Karlskoga.

Ingebjørg Rambjør

"Pasporta servo"

Aperis la 1993-eldono de la internacia tranokta adresaro. Ĉi-jare ĝi enhavas 906 adresojn en 72 landoj. La nombro de landoj konsiderinde pligrandiĝis, kio ŝuldiĝas ne nur al la apero de multaj novaj landoj sur la mapo en orienta Eŭropa: Pluraj

afrikaj kaj aziaj landoj estas nun reprezentataj por la unua fojo. Kvankam la servon iniciatis kaj administras TEJO, iu ajn aĉetinte la libron rajtas per ĝi tranoktadi senpage. Ankaŭ troviĝas gastigantoj mez- kaj pliaĝaj.

Slovakaj naturprotektantoj vizitis Norvegion

De la Esperanto-centro en Poprad en Slovakio ni ricevis la jenan dankleteron:

Kvardek naturprotektantoj el Slovakio vizitis Norvegion kun celo konatiĝi kun la preparlaboroj por la Vintraj Olimpikaj Ludoj '94. Parto de la grupo estis esperantistoj, kiuj faris la unuajn kontaktojn por realigi tiun ĉi interesan ekspedicion.

Nome de la jam reveninta grupo dankas Milan Zvara, direktoro de ESPERANTO-CENTRO en Slovakia Poprad, al gesinjoroj Per Johan Krogstie el Hamar, Torstein Kvakland el Trondheim kaj Ester Olsen el Korgen - por prizorgado de loĝejoj, gvidado, informoj, sinoferemo kaj agrabla

akcepto. Sen ilia helpo la ekspedicio ne povus esti tiel sukcesa, kiel ĝi estis. Lillehammer, Mo i Rana, Svartisen, Bodø, la norda cirklo kaj multaj aliaj vizititaj lokoj postlasis neforgeseblajn impresojn, kaj praktika helpo de Esperanto ekigis intereson pri nia lingvo ĉe la neesperantista parto de la grupo.

Ĉiuj vojaĝemaj esperantistoj el Norvegio estas invitataj al Slovakio. ESPERANTO-CENTRO volonte akceptos vin kaj tieaj laborantoj klopodos pli-agrabligi vian restadon.

Ĝis revido en Poprad!

Kun saluto

Katarína Bodnárová

Korespondemuloj

Daure alvenadas en la oficejon leteroj de korespondemuloj eksterlandaj, i.a. el Pollando kaj aliaj orienteuropeaj landoj. Ĉu vi interesiĝas respondi tian? Bv. skribi al la oficejo, indikante kun kiuj landoj vi ĉsatus korespondi, ĉu vi volas korespondi kun inoj au malinoj, kaj la preferatan aĝon. Tiam ni sendos al vi unu-du leterojn kiujn vi povos respondi. Au, se vi

estas en Oslo, venu rigardi nian kolekton.

Al niaj eksterlandaj legantoj ni tamen devas emfazi, ke estas malfacile trovi korespondemulojn ĉi-lande, kaj ke ni bedaŭrinde ne povas garanti, ke vi ricevos respondon.

PA NORSK

Skriv til kontoret om hva slags folk du vil skrive med (land, alder, kjønn), og vi sender deg et brev eller to som du kan besvare.

Grandioza terminara projekto

De Rüdiger Eichholz (Kanado), la kompilinto de la impona Esperanta Bildvortaro, ni ricevis kajeron priparolantan lian projekton: PerKomputora Terminokolekto. (Tiun nomon li mallongigis al PeKoTeKo - konfuzige, ĉar ĝi tute ne temas pri pekoj.)

En sia nuna formo la kolekto ampleksas por ĉiu termino unu aŭ plurajn proponatajn vortojn en Esperanto, la uzatajn esprimojn en la angla, germana kaj la franca, UDC (Dewey-) numeron, kaj eventualajn rimarkigojn. Temas pri ĉiutagaj neologismoj, kaj teknikaj esprimoj. Ĝi estas eldonita surpapere en tri volumoj ampleksantaj preskaŭ 2000 paĝojn, sub titolo "Plena PeKoTeKo 1985-1990", kaj aĉeteblas por 80 usonaj dolaroj (= ĉ. 600 kr. kun afranko) aŭ en diskeda formo por la duono de tiu prezo.

Lia granda projekto por la estonteco estas kompakta (codoroma - CD-ROM) disko (kiu povas enteni la 500-oblon de ordinara densa malmola disko). Tiu kompakta disko enhavu tradukojn en

multaj lingvoj, tiel ke ĝi funkciu kiel multlingva traduka vortaro. Por povi uzi tian kompaktan diskon oni bezonas aldonan aparaton - t.n. "drajvon" - por sia komputilo (Eichholz preferas diri "komputoro") kaj Eichholz proponas ke vendistoj de tiaj drajvoj disponu la vortaran kompaktan diskon kiel reklamilan kunvendaĵon. Tamen nur postaĉete la uzanto malkovros ke la precizigaj difinoj estas en Esperanto, sed relative facile lernetos la lingvon sufiĉe por kompren(et?)i ilin.

La kompilado de la terminaro por tiu disko postulas grandegan laboron, sed ĝin povos dividi e-istoj tra la mondo. Kaj tiuj multe profitos el la laboro, ĉar ili ricevos multe pli da registraĵoj ol ili mem registros.

Do jen la baza ideo. Pli detale vi provos legi pri ĝi en la artikolaro, kiun ni ankaŭ ricevis en formo de du sonkasedoj. La plej aktualajn paĝojn ni pretas sendi fotokopie al vi kontraŭ pago de 5 kr., ekz. poŝtmarke.

La biblioteko de NEL en Hamar

En junio ni translokis la unuajn ekzemplerojn de niaj libroj kaj revuoj al Hamar (bibliotekisto: Bjørn Carlsen, Joh. Hirsch gt. 6F, 2300 H.).

La duajn ekzemplerojn ni stokas en Oslo (Esperantonia - Olaf Schous vei), kaj la triajn ni sendis al la klubo de Bergen.

Botaniko ĉe Bosporo

En la latina lingvo la bovo nomiĝas bos, kies genitivo estas bovis: Vi rekonas la radikon de la Esperanta vorto. En la helena la vorto estas bous, genitiva boos. Tio estas la unua elemento en la geografia nomo Bosporo.

La dua estas, do, por aŭ, pli ĝuste, póros, kiu signifas "pasejo tra rivero". La vorto estas la sama, kiun ni retrovas kiel ford en la angla lingvo kaj Furt en la germana. Do Oxford kaj Ochsenfurt ambaŭ signifas Bosporo, same kiel la norvega Øksnevad: "rivera travadejo por bovoj"! Parenca estas ankaŭ la vortoj port: haveno en la angla, kaj la norvega fjord = fjordo.

Sed ni reiru al la bovo! La

Esperanta verbo, kiu signifas "konduki brutojn sur kampo, por ke ili manĝu herbon" (PIV) estas en la latina pascere, kaj la persono, kiu kondukas la brutojn, estas pastor. Surbaze de la kristana bildo pri la "ĉsaf-oj" la vorto pastor kompreneble ricevis ankaŭ la signifon "pastro", kiu, cetere, estas la sama vorto.

En la helena lingvo la verbo pacere estas bosko (= mi kondukas la brutojn ...), kaj tio, kion sur la kampo manĝas la bestoj, estas botáne.

Post tiaj klarigoj oni komprenas, kial la scienco pri la plantoj nomiĝas botaniko, ĉu ne?

JHR

"Heroldo": Senpaga kongresa numero

La redakcio de "Heroldo" informas, ke la duobla aŭtuna numero, kun detala ilustrita raporto pri la Universala Kongreso en Valencio, estos ekspedata senpage al ĉiu, kiu petos ĝin per simpla poŝtkarto al la redakcia adreso: "Heroldo de Esperanto", Via Sandre 15, I-10078 Venaria Reale (Torino), Italia.

Al la aĉetintoj de rusaj libroj

Montriĝas ke la "afero" iom daŭras, ankoraŭ la eldonintoj en Moskvo ne sukcesis ekspedi la librojn kiujn vi mendis kaj pagis (tra mi). Mi denove skribis al ili, kaj forte esperas ke la libroj tre baldaŭ alvenos al vi.

Salutas Elna Matland
(Bergen, 15.8.93)

En la vendobreto

Novaj libroj en la vendobreto de la Eldonejo:

Muminvalo, de Tove Jansson. Trad. Eckhard Bick. Nova eldono kun plibonigita traduko kaj pli bele presita.

Edwin de Kock: Vojaĝoj kaj aliaj poemoj. Flandra Esperanto-Ligo, Serio Stafeto, 1992. 150 p.

Boris Kolker: Vojaĝo en Esperanto-lando, perfektiga kurso de Esperanto. Moskvo 1992, 340 p. ĉ 100 kr.

Pasporta Servo 1993. 900 adresoj en 72 landoj. 90 kr.

Ordbok svenska-esperanto. Ebbe Vilborg. Malmö 1992. Bindita. 478 p. (vd. cetere E-nytt 1/92, p.2)

Kaj ni memorigas pri:

la anekdotaro "Penetre tra jarcentoj", kiun ni ricevis grandstoke de Estonio kaj vendas por po 25 kr.

Unumane, romano de Johan Hammond Rosbach, 125 p. 80 kr.

Silka kuseno, novelaro de Johan Hammond Rosbach, 1991, 64 p. 55 kr.

Ludkartaro: "Ludi kaj lerni" 20 kr.

Kasedoj: Folioj de nia memoro (Ĵomart kaj Nataĝsa), 95 kr. Kajto (kun tekstkajereto) 86 kr.

Unuekzemplere ricevitaj

Vortareto Esperanto-neo-norvega. Odd Tangerud kaj Jon Rømmesmo. 20 p. ĉ 380 vortoj. Eldonis Jon Rømmesmo, 3530 Røyse.

Antologio de la moderna bosnia-hercegovina novelo. 1989. 178 p.

Astrid Lindgren: Emilo en Smolando (orig. "Emil i Lönneberga). Trad. Harold Brown kaj Kerstin Rohdin, lingve kontrolis Ebbe Vilborg. Motala 1993.